

Štev. 12

Leto 13

Izhaja enkrat na mesec.
Naročnina letno 24 dinarjev

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbor-
nice). kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

1938-1939

Na pragu novega leta stojimo, ko se delajo zaključki za preteklo leto in načrti za delo v bodočem letu. Na železnici sicer ne končujemo budžetnega leta z 31. decembrom, marveč šele z 31. marcem, vendar je z ozirom na dejstvo, da se navadno takoj po novem letu začne obravnavati nov državni proračun, tudi za nas železničarje važno, da naredimo bilanco čez uspehe in neuspehe v letu 1938, in tako jasno predložimo odločujočim v parlamentu in senatu, kaj želimo za leto 1939.

Leto 1938. je bilo kot običajno pretekla leta za nas železničarje leto težkih preizkušenj, leto obljub, nikakor pa ni bilo, za nas leto uspehov. Podrta smo vsaj najvažnejše obljube, ki smo jih za leto 1938. dobili in ki se tekom tega leta niso izpolnile:

Železniški delavci smo dobili obljubo, da se bo z novim delavskim pravilnikom definitivno uredilo delavsko vprašanje na železnici, priznale draginji odgovarjajoče plače, ukinili naknadni prispevki za delavski pokojninski fond ter zagarantirala stalna zaposlitev vseh železniških delavcev vse delovne dneve v letu.

Nastavljeno osebje je dobilo opetovano obljubo, kako se bodo njegovi prejemki prilagodili draginjskim razmeram, kako se bo zagarantiral in izvajal osemurni delovnik, vračunalo za odmero pokojnine vsa službena leta pred nastavitvijo, dalo moderen pravilnik o službeni obleki in o postranskih prejemkih, da o avtomatičnem napredovanju in popravni krivic, ki so se zgodile z zakonom iz leta 1931. velikemu delu eksekutivnega osebja, ki je tedaj izgubilo pravico na eksekutivno službo, ne govorimo.

Tudi naši upokojeenci vseh vrst — tako iz staleža delavcev, kakor nastavljenec — so pričakovali draginji odgovarjajoče zvišanje pokojnin in doklad. Staroupokojeenci so bili uverjeni, da se bo rešilo vprašanje izenačenja starih pokojnin in kronskih rent.

V letu 1938. smo se morali pri vseh gornjih vprašanjih zadovoljiti le z obljubami in s čakanjem na boljše čase, ki bodo omogočili finančnemu ministru, da najde tudi za vse državne nameščence in delavce primerne kredite za rešitev najbolj perečih vprašanj.

V preteklem letu smo imeli železničarji tudi ponovno priliko predlagati, kako se glase določbe zakonov in pravilnikov na papirju in kako se dejansko izvajajo.

Delavski pravilnik predvideva najkasneje po treh letih za delavca stal-

nost, pravico na dopust in sprejem v delavski pokojninski fond. Koliko je na železnici delavcev, ki ne služijo samo po tri ali štiri leta, marveč tudi več in še danes ne uživajo stalnosti, so še danes izpostavljeni brezplačnim dopustom, niso člani delavskega pokojninskega fonda, vse vsled tega, ker se ni odobreno normiranje delavskega staleža ter niso zasigurni v budžetu zadostni krediti.

Tudi nastavljenici niso mogli izrabiti pripadajočega dopusta, morali so delati preko uzakonjenega osemurnega delovnika, niso mogli iti po dovršeni predpisani službeni dobi v pokoj — vse to vsled pomanjkanja kreditov.

Železniški delavci so vložili v smislu delavskega pravilnika pravila za samostojno delavsko strokovno organizacijo in zaman čakajo na rešitev.

Rešitev vseh železničarskih vprašanj je odvisna edino od kreditov, ki jih predvideva državni proračun. Nič ne pomaga pošiljati med letom k direktorju, Generalni direkciji ali Ministrstvu deputacije z resolucijami in prošnjami, ako ni za izvedbo dotičnih zahtev v državnem proračunu zasigurni zadosten kredit. Parlament, ki se bo sestel dne 16. januarja 1939., bo po uvodnih formalnostih imel kot prvo nalogo sprejem državnega proračuna. O potrebah in težkem stanju železničarjev je bilo v našem tisku že toliko pisano in v javnosti obravnavano, da je to težko in nevzdržno stanje prav vsem dobro znano.

Vsi priznavajo, da so plače železniških nastavljenec in delavcev, aktivnih in upokojenih, prenizke in da se morajo nujno zvišati!

Vsi priznavajo, da se mora rešiti končnoveljavno izenačenje staroupokojencev in kronskih rentnikov, ker so to izenačenje izvršile že davno vse države v Evropi!

Vsi se strinjajo s tem, da besedilo zakonov, uredb in pravilnikov ne sme ostati le mrtva črka na papirju, marveč se mora dejansko izvajati!

Zahteva vseh železničarjev za novo leto 1939. je: preidimo od besed in obljub k dejanjem!

Da bodo obljube postala dejanja, pa je potreben kredit in zopet kredit v državnem budžetu, zato kličemo ministrom, poslancem in senatorjem: **V državnem proračunu za leto 1939-40 odobrite zadostne kredite za izvedbo vseh danih obljub in s tem za rešitev vseh utemeljenih zahtev aktivnih in upokojenih železničarjev.**

Železniški delavci in nov delavski pravilnik

Že od leta 1920. ko smo dobili takratni pravilnik, živimo železniški delavci v stalnem pričakovanju nekega definitivnega delavskega pravilnika. Dobili smo leta 1923 urne mezde, nato že dva delavska pravilnika, vendar noben teh pravilnikov ni rešil našega vprašanja, marveč je postajal naš položaj vedno bolj nesiguren in neurejen. Sedaj nam že par let obetajo nov delavski pravilnik, ki bi imel biti po zadnjih obvestilih podpisan dne 1. decembra ter stopiti s 1. januarjem 1939 v veljavo.

Za ta pravilnik je bil že izdelan načrt in zopet zavrnjen, imenovane so bile razne komisije in vedno zrova so se pojavljale govorice, kako se bo stanje železniških delavcev zboljšalo, čim stopi ta novi pravilnik v veljavo. Čudno se nam je zdelo, da se ta pravilnik iz-

delava kot neka uradna tajnost in se ne pokliče k izdelavi tudi zastopnike delavstva, ki so vendar na novemu delavskemu pravilniku v prvi vrsti zainteresirani.

Kakšen je prav za prav novi načrt pravilnika se sprašujemo železniški delavci, da bomo zamogli zavzeti k načrtu svoje stališče? Od Generalne direkcije žal nismo mogli dobiti točnih pojasnil, zato moremo obravnavati le one vesti o novemu pravilniku, ki smo jih izvedeli iz drugih virov.

Z novim delavskim pravilnikom namerava železniška uprava vsaj delno izvesti splošno socialno zakonodajo, ki velja za privatne delavce, **tudi za železničarje.** V prvi vrsti namerava priznati delavcem, ki gredo po enoletni službi na orožno vajo, **za čas orožne vaje, redne prejemke.** Delavcu, ki po

neprekinjeni šestmesečni bolezni še ne bi bil sposoben za službo, **namerava zagarantirati hranarino še naprej do največ enega leta in sicer v breme delavskega pokojninskega fonda.** Ker je za privatne delavce uvedeno obvezno starostno zavarovanje, predvideva načrt novega delavskega pravilnika tudi **za železniške delavce (ne samo za stalne, marveč tudi za začasne) takojšen sprejem v delavski pokojninski fond.** Še vedno pa je ostalo nerešeno vprašanje brezposelnega zavarovanja, dalje plače za prvi teden bolezni in vprašanje zaščitene delavskih zaupnikov, kar vse uživajo privatni delavci.

Kaj plače? Načrt pravilnika predvideva za kvalificirane delavce začetno plačo 28 din, ki se na to stopnjuje po službenih letih do 63 din, za polkvalificirane od 25 do 43 din in za navadne fizične delavce od 22 do 36 din. Poleg tega je v načrtu še vedno obdržan sistem takozvanih uvečanih plač, ki je tudi v bodoče odvisen od dobre volje predpostavljenih in od odobrenih kreditov.

Pokojninsko zavarovanje je v načrtu postavljeno na nov temelj. Predvideva se 6%-ni prispevek za pokojninsko zavarovanje od brutto mesečnega zaslužka, glede pravice na pridobitev pokojnine pa so uvedeni približno taki predpisi, kakor veljajo za monopolske delavce. V slučaju zdravniško dokazane

nesposobnosti za službo vsled bolezni, zadobi delavec pravico na osnovno pokojnino že po štirih letih plačevanja (slično, kakor pri privatnih delavcih, kjer mora plačati najmanj 200 tedenskih prispevkov ter mora biti zdravniško ugotovljeno, da je za nad dve tretjini delanezmožen). Po desetih letih članstva in do petnajst let članstva bi imel pravico na 36% pokojnine in šele po petnajstem letu članstva bi se pokojnina zviševala pri kvalificiranih delavcih za 2% letno, pri nekvalificiranih pa za 1.5% letno.

Soglasno mnenje prizadetega delavstva je, da se mora tak načrt odkloniti, ker ne pomeni nikakega zboljšanja, marveč v gotovih določbah še poslabšuje sedanje stanje. Profesionalist bi na primer dosegel polno pokojnino šele po 47 službenih letih, navaden delavec pa komaj po 57 in pol letih. Tudi predvideno zvišanje plač za 2 din dnevno ne more zadovoljiti nobenega delavca, saj se je draginja zvišala skoraj za 30% in bi se morale temu primerno zvišati tudi začetne plače delavcev in profesionalistov.

Ko odklanjamo tak načrt delavskega pravilnika, ponovno poudarjamo zahtevo, **da naj se delavstvu vendar že enkrat odobri ustanovitev lastne strokovne organizacije ter v bodoče rešava vsa delavska vprašanja sporazumno z delavsko strokovno organizacijo.**

Pravilnik o ustanovah humanitarnega značaja in železničarji

Dne 6. decembra 1938 je bil v Službenih novinah objavljen pravilnik o ustanovah humanitarnega značaja, ki se bavi o izplačevanju pogrebnih stroškov in stroškov za slučaj bolezni, kakor tudi o fondih za starostno zavarovanje.

O tem pravilniku se je že dolgo govorilo ter so k osnutku pravilnika zavzele ustanove in organizacije, ki se bavijo s takim zavarovanjem, svoje stališče. Na inicijativo zadruga »Učiteljske samopomoči v Ljubljani« se je vršil sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki sledečih društev:

Profesorske in Učiteljske samopomoči in Samopomoči za učiteljske otroke, Pogrebne in podporne društva državnih uslužbencev, Dobrodelnega društva grafičnega delavstva, Banovinskega društva državnih upokojencev, Podporne zadruga državnih policistov, društva poštarjev »Dobrota«, društva sodnikov, Podporne društva državnih in banovinskih uslužbencev, gasilske zajednice, Društva upokojenega učiteljskega, Jugoslovenskega učiteljskega združenja in Zveze slovenskih zadrug. Na sestanku je g. Kocjančič obširneje navedel vse tiste razloge, ki govorijo proti uveljavljenju osnutka pravilnika. Ti razlogi bi bili v glavnem naslednji: Osnutek nima pravne podlage, ker uredba o takih ustanovah iz l. 1937. točno loči socialne ustanove od profesionalnih zavarovalnic, osnutek pa stavi oboje v isto vrsto. Nadalje zahteva osnutek za vse tiste socialne ustanove, ki imajo nad 800 članov in izplačujejo datjate nad 2000 din, matematične rezerve, to je kapitalno kritje, zahteva nastavev matematičnega aktuarja in prepoveduje vsem socialnim ustanovam višja izplačila kakor 5000 din. Sistem samopomoči z dokladnim kritjem pa dopušča samo manjšim socialnim ustanovam. V kratkem povedano vsebuje osnutek take določbe, po katerih se **osnovane profesionalne zavarovalnice, socialne ustanove** pa bi morale na njegovi podlagi izginiti, ker ne bi imele sposobnosti postati tudi one trgovinska podjetja, kakor so profesionalne zavarovalnice. Zbrani zastopniki socialnih ustanov so soglasno izrazili odklonilno

stališče do takega pravilnika. Zahtevali so, naj se ta osnutek zavrne, izmed prizadetih pa so izvolili ožji odbor, ki naj izdela nov osnutek in ga predloži na vsa odločilna mesta. Odbor bo nadaljeval in vodil začetno akcijo, ker smatrajo prizadeti, da je osnutek škodljiv in zato nesprejemljiv. V svojem pokretu pa se odbor nadeja podpore vse javnosti v prepričanju, da je tudi v interesu države, če se agilno socialno delo po inicijativi privatnih stanovskih ustanov ne zatne, temveč poživi, poglobi in razširi. V ožji odbor, katerega naloga bo predvsem izdelava novega osnutka pravilnika za poslovanje socialnih ustanov po sistemu samopomoči z dokladnim kritjem, so bili izvoljeni višji sodni svetnik Žigon, višji poštni svetnik Matjašič, tajnik Zveze sloven. zadrug Schauer, Drago Kosem, Korošec Blaž, žel. vlakovodja v p., Šmajdek in Kocjančič.

Kakor že uvodoma povedano, je bil med tem pravilnik uveljavljen ter je bilo spremenjenih le par nebitnih določb, drugače pa je ostalo besedilo nespremenjeno in so tako humanitarna društva glede svojih obvez izenačena z zavarovalnicami. Pravilnik predvideva, da mora vsako društvo zaprositi za odobrenje delovanja Ministrstvu trgovine in industrije ter priložiti prošnji pravila in pravilnike, načrt takozvane »poslovne podlage«, spisek članov upravnega in nadzornega odbora, vzorec pristopne izjave in članske knjižice.

V pravilih mora biti točno navedeno ime, sedež ter namen društva, delokrog, način pridobitve in izgube članstva, pravice in dolžnosti članov, način plačevanja članskih prispevkov in kakšne so posledice, če kdo članskih prispevkov ne plača ali je z njimi v zastanku. Poleg tega mora biti naveden točen način odrejanja višine podpore, kdaj se ista izplačuje, kako se upravlja društvena imovina in na kak način se bodo krili eventualni deficiti ter ustvarjali rezervni fond.

Pravila morajo točno predvidevati, da odgovarja za vse obveze društvo samo in ne člani, dalje da se ne sme s spremembo pravil zmanjševati pravic in dolžnosti članov in njihovih naslednikov izvzemši slučaje, ko na tako zmanj-

šanje pravic pristanejo člani sami. Edino v slučaju, da se z letnim računskim zaključkom ali kako revizijo ugotovi, da ni kritja za članske pravice, sme občni zbor po predhodnem odobrenju Ministrstva ali povečati članske prispevke ali pa zmanjšati podpore.

Vsa humanitarna društva morajo imeti takozvano »poslovno podlago«, iz katere morajo biti razvidni vsi tehnični in drugi podatki, po katerih se more presoditi poslovanje humanitarnega društva. Članski prispevki in ostali dohodki morajo biti v takem razmerju napram dajatvam društva, da obstoja po načelih zavarovalne tehnike verjetnost, da so ti dohodki zadostni za izplačevanje vseh obvez iz naslova zavarovanja. Brezpogojno pa mora vsebovati »poslovna podlaga« podrobno sledeče podatke:

1. način, kako se bodo ubirali članski prispevki (enkratni ali redno ponavljajoči se mesečni prispevek), kako se določi njih višina;

2. vrsta drugih sigurnih rednih in izrednih prispevkov, ki jih bo društvo prejemale od kogarkoli izven društvenih članov;

3. kako se določi upravne stroške društvenega poslovanja in na kak način se bodo ti stroški krili;

4. višina posmrtnih podpor in kdaj ter pod katerimi pogoji se iste izplačujejo;

5. število članov in njihova razdelitev na starostne skupine, v kolikor ista že obstoji;

6. statistično zavarovalne tablice, ako jih društvo že uporablja;

7. predpise, kako se zbira posebna rezerva za zavarovanje obljubljenih posmrtnin;

8. za društva, ki imajo preko 1000 članov ali ki izplačujejo višje posmrtnine od 2000 din odnosno, katerih območje obsega več srezov, morajo biti članski prispevki določeni z upoštevanjem starosti ob pristopu ali po starostnih skupinah in ne sme biti starostna grupa daljša od 10 let.

Društva, ki imajo nad 1000 članov odnosno izplačujejo posmrtnine višje od 2000 din, morajo dati »poslovno podlago« overoviti po pooblaščenem aktuarju in se »poslovna podlaga« ne sme menjati brez odobrenja ministra trgovine.

Pravilnik predvideva nadalje, da pogrebnina ne sme biti večja od 5000 din in da ne sme biti pri onih društvih, ki izplačujejo različne posmrtnine, razlika med največjo in najnižjo posmrtnino večja od razmerja 1 : 2.

Končno predpisuje pravilnik, da se mora zbirati takozvana »matematična rezerva«, ki se mora nalagati tako-le:

25% v državne vrednostne papirje,
35% v poštno hranilnico ali državno hipotekarno banko, ostanek pa v samoupravne denarne zavode, nepremičnine in hipotekarna posojila na prvem mestu ter na posojila društvenim članom.

Te določbe dajo misliti vsem funkcionarjem železničarskih podpornih društev, ker v temelju spreminjajo dosedanj način poslovanja, ki se je skozi deset in desetletja dobro obnesel. Vsa železničarska podporna društva so doslej obstojala na podlagi medsebojne samopomoči ter so od občnega zbora do občnega zbora odredila višino članarine in podpore in vedno izplačevala odrejeno podporo. Z novim načinom poslovanja bodo zelo narastli upravni izdatki, vsled obveznega nalaganja denarja v državne papirje in gotove hranilnice pa se bodo dohodki zmanjšali ter bodo društva težje izvrševala svoje naloge. Smatramo za popolnoma upravičeno zahtevo prizadetih društev, da naj se vsaj za obstoječa podporna društva raznih strokovnih organizacij novi pravilnik ne izvaja, marveč pusti tem društvom dosedanja samouprava. Vsa društva so že doslej skrbela, da se je članarina pravočasno prilagodila društvenim obvezam in bodo gotovo tudi v bodoče skrbela za to, da bo članstvo pravočasno začelo plačevati višjo članarino, ako bo predviden porast smrtnih slučajev in s tem večje obveze društev.

Specielno železničar. podporna društva — ljubljansko kot mariborsko — se nahajajo z ozirom na novi pravilnik v izredno težkem položaju. Eno kot drugo društvo je nasledilo iz Avstrije prejšnja stara društva tako, da ima dvojnike, ki so ves čas plačevali dvojne prispevke, sedaj pa bi dejansko izgubili pravico na dvojno posmrtnino, ker je predvidena kot najvišja možna posmrtnina le 5000 din. Obe društvi imata naloženo pretežno večino svojega premoženja v nepremičninah in bo nemogoče ustreči predpisom o nalaganju denarja.

Upajmo, da bodo društvena vodstva pravočasno ukrenila vse potrebno, da ta pravilnik vsaj za železničarska podporna društva ne bo stopil v veljavo in da bodo ta društva tudi v bodoče lahko neovirano vršila svojo humanitarno nalogo med železničarji.

več se je računalo s številom smrtnih slučajev v preteklih letih in se je na podlagi tega delalo kalkulacije, ki so bile seveda popolnoma zgrešene. Če na primer sodimo po številu smrtnih slučajev v letu 1937. pri ljubljanskem podpornem društvu, ko je umrlo 161 članov od 11.614 članov, pridemo do zaključka, da bo ostalo članstvo pomrlo šele v 72. letih in torej društvo pri izplačilu posmrtnin ne bo prišlo v zadrego. Kakšno pa je dejansko stanje? V ljubljanskem društvu je nad 4000 članov, ki so danes stari nad 50 let in moramo računati, da bodo pomrli ti člani v 20. letih. K temu pride še gotov procent mlajših članov, ki bodo število smrtnih slučajev še povečali. Društveni odbor se mora torej resno vprašati, na kak način bo zbral zadostna sredstva za izplačilo posmrtnin, zlasti z ozirom na dejstvo, da ljubljansko podporno društvo ne razpolaga skoraj z nikako gotovino, marveč ima vse premoženje naloženo v nepremičninah. Iz tega vidika je bil edino pravilen sklep letošnjega občnega zbora, da se je članarina zvišala za din 2.— na mesec, kar bo na vsak način povečalo zaupanje v društvo zlasti pri mlajših članih, ker je s tem že nekoliko poskrbljeno da ostane tudi njim zagarantirana enaka posmrtnina.

Vsaka sanacija je težka in večkrat globoko reže v finance in pravice prizadetih. Pri ljubljanskem podpornem društvu se bo morala izvesti temeljita sanacija prav odločno, ako se hoče vsem članom zagarantirati pri enakih dolžnostih tudi enake pravice. Vprašanje je tako važno, da ne kaže preveč hiteti in da površno obravnavati, marveč je treba pritegniti k reševanju poleg strokovnjakov iz vrst železničarjev tudi objektivnega strokovnjaka na zavarovalnem polju in skupno iskati pravo rešitev. Ljubljansko podporno društvo bo moralo v sanacijskem načrtu upoštevati dva važna dejstva:

Prvič, da je v društvu nad 4000 starih

članov, za katere bo treba pravočasno zbrati likvidna denarna sredstva, ker so vse društvene rezerve naložene v nepremičninah, ki jih danes ne kaže na hitro prodajati. Obremenjevanje nepremičnin s hipotekami bi pomenilo z ozirom na visoke obresti slabo gospodarstvo ter bo treba, ako se ne najdejo za posamezne nepremičnine dobri kupci, točno preračunati, koliko bodo morali znašati letno članski prispevki, da bodo krite posmrtnine in režije društva. Temu računu primerno se bo morala določiti članarina.

Drugo važno dejstvo, kateremu bo moralo posvetiti društvo veliko pažnjo, je premajhen pristop novih članov. Najti bo treba način, kako pridobiti v prvi vrsti mlajše železničarje za takojšen pristop v društvo, ker bi postajala v nasprotnem slučaju — ako bi število članstva padalo — bremena za preostale člane vedno večja.

Pri reševanju teh vprašanj pa bo moralo društvo sedaj računati še z novo uredbo, ki predvideva, kako se morajo nalagati društvena denarna sredstva in voditi vse društveno poslovanje, kar bo društvom zopet povzročilo večje upravne izdatke.

V društveni odbor so bili na zadnjem občnem zboru izvoljeni tudi predstavniki, ki so v zelo dobrih odnosih z odločujočimi krogi in jim gotovo ne bo težko prepričati odločujoče, da je treba železničarska podporna društva izločiti iz nove uredbe o humanitarnih društvih. Če bomo v železničarskih podpornih društvih brez pritiska od zgornj iskali sporazumne rešitve, smo uverjeni, da bomo tako rešitev lahko našli in zagarantirali nadaljni uspešen razvoj teh društev. Če pa se bodo v naša društva vmešavali ljudje, ki ustroja naših društev ne poznajo, se upravičeno bojimo, da bo tako vmešavanje več škodovalo kakor koristilo. Tega pa železničarji ne želimo, zato kličemo: Nepoklicani, roke proč od železničarskih podpornih društev!

Delavski pokojninski fond

Glavna uprava pokojninskega fonda je objavila letni zaključek železničarskega pokojninskega fonda za l. 1936-37 ob enem s podatki do 30. septembra 1938. Iz tega poročila posnemamo nekoliko najvažnejših podatkov v informacijo prizadetim delavcem:

Število članstva v delavskem pokojninskem fondu se je večalo do 1. aprila 1937, ko je doseglo skupno 19.923 članov. Po tem datumu pa je število članstva stalno padalo tako, da je dne 1. oktobra 1938 znašalo le še 18.680 članov. Uprava smatra, da je glavni razlog za padanje števila članstva upokojitve večjega števila delavcev ter nastavitve delavcev za služitelje in zvanikičnike, ki je bilo večje od števila novosprejetih članov.

Članstvo je razdeljeno po direkcijah tako-le:

Beograd	4.146 članov
Zagreb	5.105 "
Ljubljana	4.083 "
Sarajevo	3.449 "
Subotica	1.897 "

Število upokojenih delavcev se stalno veča in je znašalo dne 1. aprila 1936 2.086, dne 1. oktobra pa že 3.207 upokojencev, ki so razdeljeni po direkcijah tako-le:

Beograd	413 upokojencev
Zagreb	648 "
Ljubljana	1.179 "
Sarajevo	815 "
Subotica	152 "

V budžetnem letu 1936-37 so znašali dohodki pokojninskega fonda 29.699.000 din in so narastli napram letu 1935-36 za 700.000 din. Izdatki pa so znašali 16.400.000 din in so se povečali za 2.150.000 din. Iz podatkov sledi, da od 1. aprila 1936 dalje dohodki stalno padajo, izdatki pa se vedno bolj povečavajo tako, da so v letu 1937-38 izdatki že večji od dohodkov.

V letu 1937-38 je imel fond sledeče dohodke:

redna članarina . .	din 10.582.551,55
doplčila članarine .	" 9.092.837,17
vpisnina	" 15.789,—
razni dohodki . . .	" 48.659,99

Skupno: din 19.739.837,71

Izdatki pa so znašali v tem letu:

osebne pokojnine .	din 15.959.892,30
rodbin. pokojnine .	" 2.572.160,—
vrnjeni član. prispev.	" 1.444.589,64
razni izdatki	" 7.133,82

Skupno: din 19.983.776,26

Fond je moral letos porabiti din 244.938,55 iz takozvane državne dotacije, da je lahko izplačal vse tekoče obveze.

Iz poročil sledi, da se bo stanje delavskega pokojninskega fonda še poslabšalo ter bodo dohodki vedno manjši, ker bo polagoma doplačevanje članarine za nazaj odpadlo, izdatki pa vedno večji, ker bo število upokojencev rastlo ter bodo zastopniki delavcev kmalu postavljeni pred vprašanje: kaj ukreniti, da se zasužura redno izplačevanje obljubljenih pokojnin?

Poglejmo še, koliko deficita imajo posamezne oblastne uprave fonda? Ljubljanska oblastna uprava je imela v letu 1937-38 dohodkov 4.541.478,74 din, na osebnih in rodbinskih pokojninah ter vrnjeni članarini pa je izplačala din 8.214.945,01 tako, da je znašal deficit za območje ljubljanske direkcije din 3.673.466,27. Deficitna je tudi sarajevska direkcija za 1.182.000 din, med tem, ko so ostale tri direkcije za enkrat še aktivne.

Do 31. julija 1938 je železničarska uprava plačala velik del svojih obvez fondu, ker je poleg rednega prispevka v znesku 14.986.982 din izplačala potom Hipotekarne banke še okrog 70 milijonov na račun svojega zaostanka tako, da razpolaga delavski pokojninski fond z imovino okrog 160 milijonov dinarjev, ki je dejansko rezerva za slaba leta. Kljub tej rezervi pa bo treba pravočasno misliti, kako naj se preskrbi res prava in zadostna finančna podlaga delavskemu pokojninskemu fondu, ki naj zasigura redno izplačevanje sedanji draginji odgovarjajočih pokojnin železniškim delavcem. Pri sedanjem stanju moramo računati z dejstvom, da bo fond v najkrajšem času moral načeti gornjo rezervo, ako ne bo našel dohodkov drugod.

Državna uprava je lansko leto pokazala veliko razumevanje pri ustanovitvi pokojninskega fonda stalnih monopolskih delavcev. Tedaj je dal finančni minister kot osnovni državni prispevek

Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani

Po parletnih medsebojnih sporih, pritožbah na upravne oblasti, raznih izključitvah in ponovnih volitvah se je končno v nedeljo 18. decembra le vršil delegatski občni zbor ljubljanskega železničarskega podpornega društva. Za občni zbor je bil predviden običajni dnevni red obenem s točko glede spremembe pravil ter se ga je udeležilo veliko število delegatov in poleg njih le prav majhno število članov, ki pa so pozorno sledili razpravam.

Predkonferenca v soboto je trajala skoraj sedem ur, prvi občni zbor v nedeljo pa le tri in pol ure ter so bila na občnem zboru sprejeta poročila in računski zaključki za leto 1936 in 1937, nato pa je bila izvršena dopolnilna volitev na izpraznjena mesta v upravnem in nadzornem odboru. V upravni odbor so bili izvoljeni gg. Gorše, Mlakar, Klun, Zitterschlager. Sok in Gerželj, za namestnike Gale, Smole in Jenčič; v nadzorni odbor pa Kovačič in Šarc, za namestnika pa Zorman in Žerjav. Lista izvoljenih je sporazumna in je prišlo tako društvo iz zvezarskih rok, v katerih je bilo doslej, v roke predstavnikov vseh obstoječih strokovnih organizacij, kar nudi garancijo, da bo novi odbor lahko podvzel ukrepe za sanacijo društva in za zavarovanje dosedanjih članskih pravic.

Občni zbor je dal novemu odboru obširna pooblastila, zlasti pa mu je naložil, da mora podvzeti vse mogoče korake, da ohrani samostojnost društva kljub novi uredbi o humanitarnih društvih odnosno, da doseže vsaj skrajno omiljenje te uredbe. Nadalje ima naloge izdelati načrt novih pravil in pravilnikov, da bo zamogel prihodnji redni

letni občni zbor definitivno rešiti to vprašanje.

Občni zbor je končno sklenil tudi **povišanje članarine od sedanjih 6 din na 8 din mesečno**, da se tako omogoči zbiranje potrebnega rezervnega kapitala, da ne bi prišlo društvo v zadrego pri izplačevanju posmrtnin z ozirom na veliko število starih članov.

Z narejenimi ukrepi je ljubljansko podporno društvo krenilo na nova pota in sledi ukrepom, ki jih je mariborsko podporno društvo že lansko leto naredilo.

Prav je, da se enkrat vsem članom razloži čisto resnico o stanju, v katerem se nahaja podporno društvo, ker le na podlagi čistih računov se more delati pravilne zaključke, ki bodo v korist vsem. Naša železničarska podporna društva se nahajajo že nekaj let v izrednem — nenormalnem položaju, ki se nikakor ne da primerjati s položajem pred desetimi ali petnajstimi leti. Naša društva so svoječasno zaznamovala velik pristop članstva, ki je tekom zadnjih let skoraj popolnoma prenehal tako, da število pristopivših več ne nadomesti števila umrlih članov. Glavni vzrok takemu stanju je dejstvo, da je bilo sprejemanje novih uslužbencev na železnico skoraj popolnoma ukinjeno, mnogo pa so škodovali tudi neurejene razmere (pri mariborskem tudi komisariatu), ki so povzročale nezaupanje.

Slabe posledice je imelo dejstvo, da društvena vodstva niso pravočasno in zadostno poskrbeli, da bi vsemu članstvu razložila gospodarsko stanje društev in mu jasno predložila, kaka bodočnost se društvom obeta, ako ne bo zadostnega pristopa novih članov. Le pre-

Božična razmišljanja . . .

Za nekoliko dana slaviti će sav kršćanski svet veliki praznik rođenja Krista - Čovjeka... Božić...! Kroz mnoga stoljeća slavi se taj praznik kao uspomena na rođenje Čovjeka koji je propovijedao bratstvo, ljubav i mir među narodima... Milijuni ljudi slave taj veliki praznik i u njima se toga dana budi nova vjera u pobjedu onih velikih Istina koje je Krist naučavao i jača nada u bolji i pravedniji život...

Ideja bratstva i mira među narodima bila je ona snaga koje je kroz stoljeća pokretala narode. U mnogim historijskim događajima ta je ideja igrala odlučnu ulogu i za nju su doprinisane mnoge žrtve. Od nesvesnih težnja i neodređenih nastojanja širokih slojeva naroda stvarani su mnogi pokreti koji su si postavili za cilj borbu za ostvarenje tih načela. Mnogi od tih humanističkih pokreta su neuspjeli, a mnogi su uopće nestali, jer nisu bili stvarni i nisu imali životne snage. Ona pak organizacija koja je izgrađena neposredno na Kristovoj nauci i koja i danas postoji, kao moćna predstavica Njegove nauke, zadržala je samo vanjsku formu te nauke, ali je njezin sadržaj mnogo izmijenila. U današnjem naučavanju crkve — te predstavice Kristove nauke — mnoge su ideje izmjenjene i mnoge se misli tumače po volji. Ono što je ranije bilo isticao kao vrlina danas se osuđuje, a što je ranije bilo osuđivano danas se hvali i sprovodi. Ali unatoč svega toga čovječanstvo je uvijek žudilo za mirom, srećom i pravednijim životom. Ta se želja nije mogla ničim ugušiti.

Velike ideje bratstva, pravde i ljubavi među ljudima, provejavale su kroz mnoge pokrete u kojima su se okupljali oni koji su bijedu i nepravdu osjetili i zato još više čeznuli za boljim i sretnijim životom. Na tim načelima je osnovan i radnički pokret koji želi ukloniti nepravdu i mržnju

među ljudima i koji se bori za bolji i sretniji život onih koji rade i trpe. A takovih je mnogo. Mnogo je onih koji neće Božić provesti u miru i zadovoljstvu, jer im to gruba borba za opstanak uskraćuje. U današnjim prilikama kad vlada sebičnost i egoizam, o tome se ne vodi računa.

U našim redovima imade također mnogo drugova koji neće moći da provedu božićne praznike u miru i zadovoljstvu. Nezaposlenost, koja traje godinama, nameće im tešku borbu za opstanak svoj i svoje obitelji; uskraćuje im zadovoljstvo i sve radosti života.

Jedna od najprečih potreba današnjice jeste ublaženje teškog položaja onih koji su bez svoje krivnje ostali bez rada i koji su osuđeni na stradanje i oskudicu.

Protiv svih nevolja i nedaća koje danas pritištu radničku klasu treba povesti oštru borbu, a to može samo jedinstvena radnička klasa. Za to nastojanje treba da se pokaže razumijevanje i u našoj javnosti koja je do sada bila slijepa i gluha kada se je radilo o poboljšanju položaja radničke klase, a naročito nezaposlenih. Neke filantropске akcije koje su bile vodene do danas, pokretane su uglavnom zbog popularnosti, a ne zbog shvaćanja položaja nezaposlenih i želje da im se pomogne.

Ali mi smo duboko uvjereni, da će borba radničke klase konačno inak uspjeti i da će pobijediti one velike Istine koje je naučavao Onaj čije rođenje slavimo na božićne praznike. U svojoj borbi je radnička klasa ujedno jedini iskreni predstavnik ideje bratstva i mira i borac za socijalnu pravdu i njezin uspjeh u borbi mnogo će doprinijeti ostvarenju tih velikih načela.

U to ime mi pozdravljamo sve naše drugove i želimo im sretne božićne praznike!

(»Grafčki radnik«.)

Akcija za poboljšanje materijalnog stanja železničara

Dne 9. nov. o. g. održan je u Ljubljani sastanak sviju stručnih staleških organizacija državnih službenika, te je ovom zgodom sastavljena spomenica za povišenje prinadležnosti. Zastupnici tih organizacija javili su se dne 11. nov. o. g. u audijenciju gospodinu banu, obrazložili mu teško stanje u kojem se danas nalaze državni službenici, kao i penzioneri i radnici, zbog premalene plata odnosno ličnih prihoda, te zbog skupocine životnih potrepština, koja postaje iz dana u dan sve veća, te mu predali spomenicu. Gospodin ban primio je deputaciju veoma ljubazno te joj obećao svoju potporu kod nalezih faktora.

Zajedničku spomenicu potpisano od sviju stručnih organizacija predala je deputacija i Trgovinskoj i industrijskoj komori u Ljubljani. Svaka organizacija je u svoje ime poslala spomenicu i obilježila slovenskih ministara i svima slovenskim senatorima. Osim toga je svaka organizacija uputila spomenicu svojoj centrali, da ju ona predloži na merodavnim mestima u Beogradu, tj. Predsjedniku vlade i senata, Ministru finansija, te svaka struka još svome resornom Ministru.

Centralne uprave imaju da pozovu

dvajset milijonov dinarjev. Za železniške delavce doslej država se ni dala nikakoga ustanovnega kapitala in na tem boleha že danes delavski pokojninski fond. Za delavski pokojninski fond bo potreben iz državne blagajne daleko večji ustanovni prispevek, ki ga nikakor ne bo mogoče predvideti v enem samem državnem proračunu. Ker bo moral parlament in senat začetkom prihodnjega leta sestaviti nov državni proračun za leto 1939-40, opozarjamo že danes novoizvoljene poslance, da ne pozabijo na železničarje, marveč da predlagajo večmilijonski znesek na račun ustanovne glavnice fonda, ki naj bi se skozi gotovo dobo let redno ponavljal v državnem proračunu. Le na ta način bo državna ustanova zadostila svojim obvezam napram železniškim delavcem in profesionistom ter omogočila redno poslovanje delavskega pokojninskega fonda.

sve svoje oblasne uprave odnosno pododbore, da i oni predlože spomenicu na merodavnim mestima, jednako kao što su to učinile organizacije u Ljubljani. O ovoj akciji obavješten je i Jugoslavenski ženski savez.

Centralna uprava UŽČ uputila je već spomenicu svim oblasnim upravama na dalji postupak, ujedno predložila ju merodavnim faktorima, tj. gg. Predsjednicima vlade i senata, kao i gg. Ministrima finansija i saobraćaja, s molbom da se uzme u raspravu te što pre donese po tome povoljno rešenje.

Spomenica glasi:

Materijalno stanje državnih službenika i pensionera sviju struka i položaja, kao i radnika postaje iz dana u dan očajnije. Već pre poslednjeg sniženja plata god. 1935. bile su njihove prinadležnosti daleko ispod egzistencnog minimuma, te su službenici i radnici onda očekivali povišenje, a nikako ne sniženje svojih već i onako nedovoljnih prihoda. Regulacija ličnih primitaka u god. 1937. bila je neznatna i nedovoljna. Primitci oženjenih državnih službenika iza ove regulacije nisu dostigli visine plata, koje su postojale pre poslednje redukcije u god. 1935., premda je skupoća međutim znatno narasla. Porodični dodatak za ženu nije vraćen. Udate državne službenice kao i penzioneri nisu uopšte dobili ništa. Prvo pomenute ni danas još ne primaju nikakvih ličnih dodataka, a penzioneri samo snižene prema Uredbi iz god. 1935. Za ove u prihodima učinjene razlike državni službenici, penzioneri i radnici državnih preduzeća ne nalaze opravdanog temelja, a najmanje takav temelj, koji bi se oslanjao na socijalne razloge.

Cene sviju životnih potrepština stalno rastu, te su danas za 25—30% više od cena iz god. 1935. Zbog toga teško izlaze sa svojim prihodima neoženjeni službenici najviših položajnih grupa, a oni u nižim grupama, naročito oženjeni i opterećeni s porodicama bore se sa oskudicom i siromaštvom i padaju sve više i više u dužove. Porodice javnih službenika i radnika danas padaju u bedu i očaj. Slabo obučena i nedovoljno hranjena deca u siromašnim, neloženim,

nehigijenskim stanovima propadaju. — Službenici sami pak zbog trajnog ustezanja i odricanja iscrpljeni, te zbog teških briga za opstanak svojih porodica izmučeni, ne mogu obavljati svoj posao onom požrtvonošću i predanošću, kako to iziskuje interes službe.

Državni službenici, o kojima ovisi uredna administracija i redovito poslovanje državnih ustanova i preduzeća uopšte, očekuju poboljšanje svojeg stanja naročito sada, pošto se je prema izjavama zvaničnih krugova državno ekonomno stanje vanredno poboljšalo, te su državni prihodi znatno prekoračili u državnom proračunu predviđene stavke. Poboljšanje materijalnog stanja očekujemo i zbog toga, što je Kr. vlada već pokazala potrebno razumevanje za slabo materijalno stanje jedne struke državnih službenika, te joj priznala specijalne dodatke.

Neophodno je potrebno, da se ostva-

ri svim državnim službenicima, penzionerima i radnicima mogućnost skromne egzistencije. S obzirom na današnje stanje cena životnih potrepština moglo bi jedino zadovoljiti:

1) da se povise svim državnim službenicima i radnicima bez obzira na struku i položaj prihodi za din 500.— mesečno;

2) da se prizna porodični dodatak za decu i ženu u prvobitnom iznosu od din 150.— mesečno;

3) da se prizna udatim ženama u državnoj službi lični dodatak u onoj visini, kao što se priznavaju neudatim ženama u državnoj službi;

4) da se ukinu sve razlike između ličnih dodataka aktivnih i pensionisanih službenika;

5) da zadrže prijašnji t. zv. krunski penzioneri dosadašnje više lične dodatke, jer je ovo socijalno utemeljeno.

(Glasnik želez.)

Za upokojence

Upokojenci pri predsedniku vlade

Novembra so se sestali upokojenci iz vseh delov države v Beogradu ter so sprejeli posebne resolucije za zboljšanje položaja.

Posebno deputacijo je sprejel predsednik vlade g. dr. Stojadinović, ki je glasom objavil v »Penzioneru« iz Zagreba odvrnil delegaciji sledeče:

»Gospodje delegatje! Kakor jaz sam, tako je tudi kr. vlada popolnoma prepričana, da je finančnemu položaju, aktivnih in upokojenih uslužbenecv treba pomagati, ker se je življenjski standard zaradi povišanja cen kmetskih pridelkov podražil, toda moram takoj protestirati proti dvema izrazoma v resoluciji, in to proti: »najhitreje« in »takoj«. To zato, ker če bi tudi g. predsednik sam želel iz-

vesti to, bi mu bilo nemogoče najprej vsled tega, ker je dotok v državne blagajne zaradi neizterjavanja davka minimalen, drugič pa zato, ker je to tehnično neizvedljivo, ker se gg. ministri nahajajo v svojih volilnih okrožjih.

»Moram vam nadalje še reči,« je dodal g. predsednik vlade, »da je kr. vlada že delala na tem, toda zaradi nepredvidljivih okoliščin tega zvišanja ni mogla izvesti. Trdim, da je to vprašanje na najboljši poti, da se reši.«

Upokojenci vseh vrst pričakujejo sedaj, da bo prišlo do rešitve njihovih upravičenih zahtev!

Vse pa je odvisno od tega, koliko novih kreditov bo predvideno za upokojence v novem budžetu.

Priznanje selitvenih stroškov ob upokojitvi

Pravilnik o postranskih prejemkih je bil dopolnjen s posebno odločbo, ki se glasi:

»Upokojencem, ki bodo upokojeni po dovršnih polnih službenih letih, kakor tudi njihovim rodbinam v slučaju smrti takega uslužbenca, pripada povračilo selitvenih stroškov in sicer od kraja, v katerem so bili upokojeni pa do kraja, kjer nameravajo po upokojitvi stalno stanovati. Pravica na te selitvene stroške zastara, ako se preselitev ne izvrši v roku šestih mesecev od dneva razrešitve, pri družinah pa v roku šestih mesecev od dneva uslužbenčeve smrti.«

Po tem dodatku, ki je stopil v veljavo dne 8. oktobra 1938 ima torej upokojenec s polnimi službenimi leti (25 let eksekutivne nastavljenе službe, 30 let neeksekutivno nastavljenе službe ali 35 let službe, vračunljive v pokojnino) po upokojitvi pravico do selitvenih stroškov od kraja, kjer je nazadnje služboval pa do kraja, kjer se hoče po upokojitvi stalno naseliti. Ako uslužbenec, ki ima polna službena leta, umre še v aktivnem staležu, ima enako njegova

družina pravico do povračila selitvenih stroškov.

Prenos pokojnin. Upokojenci, ki se preselijo v drugo banovino, morajo to pravočasno prijaviti finančni direkciji, da preko fin. ministrstva izposluje prenos pokojnine na direkcijo, pristojno za ozemlje, kamor se upokojenec namestava preseliti. Ta prenos se izvrši preko ministrstva, zato traja tudi postopek delj časa. Priporočati je, da se take prijave vlagajo pravočasno, da upokojenec na novem bivališču ne ostane brez prejemkov. Finančno ministrstvo je zdaj izdalo razpis, da se mora pri teh poslih poslovati kar najhitreje, da se prenos ne zavleče. Zato naj se v bodoče ne zahteva od upokojencev predlaganje listin, katere so sicer potrebne za ta posel (kakor odločba o odmeri pokojnine, pritrdilna odločba glavne kontrole, prijava za doklade s prilogami itd.), ki pa jih izplačilna blagajna že ima. Edino prepis pokojninske odmerne odločbe se lahko zahteva od upokojenca, toda tudi ta le tedaj, če se zaradi tega prenos pokojnine preveč ne zavleče in če ni ta prepis v arhivu direkcije na razpolago. Prijave za preselitev na področje druge fin. direkcije so oproščene od takse.

Železniški staroupokojenci

Na zadnjem občnem zboru organizacije upokojenih železničarjev drž. železnice v Zagrebu so obravnavali razna vprašanja, ki se tičejo življenjskih interesov železniških upokojencev, zlasti staroupokojencev. Obsežno poročilo je podal predsednik društva Mate Kiš, ki je uvodom naglasil, da tudi to zborovanje, štirinajsto po vrsti, kliče odločujoče činitelje na pomoč, da se položaj železniških upokojencev kar najhitreje pravično uredi.

Prizadevanja društva so šla za tem, da se uredijo in izenačijo pokojnine železničarjev, ki so upokojeni po starih zakonih in ki prejemale tako nizke pokojnine, da se ne morejo ne sami ne družine niti najskromneje preživljati. Navedel je, da je prometno ministrstvo letos že določilo znesek 18 milijonov dinarjev za delno povečanje teh najskromnejših pokojnin. Ta ureditev se pa ni mogla izvesti, ker finančno ministrstvo nanjo ni pristalo, češ da je v njegovem delokrogu štirikrat toliko enakih upokojencev, katerim ni mogoče urediti na enak način pokojnine.

Po statistikah je danes še približno

8000 železniških staroupokojencev, vseh državnih upokojencev s pokojninami po starih zakonih pa približno 22.000 v vsej državi. Za vsaj delno zvišanje njihovih pokojnin bi bilo treba približno 150 milijonov dinarjev na leto.

Poškodbe v službi in pokojnina. Večkrat je prišlo do sporov, ki so se končali pred državnim svetom, o tem kdaj gre družini državnega uslužbenca, ki se je pri izvrševanju službe tako hudo ponesrečil, da je zaradi poškodbe umrl, pravica, da se ji prizna za odmero rodbinske pokojnine še 10 let službe preko dejansko odsluženih let. V § 146. u. z., ki obravnava to vprašanje, je določeno namreč, da »se sme« njegovi družini priznati teh 10 let vplačevanja več, ni pa odrejeno, da se jim ta leta mora o r a j o priznati, kakor to uslužbenci in njihove družine mislijo. Upravna oblastva stoje namreč na stališču, da je priznanje teh 10 let za pokojnino predmet svobodne presoje odločujočega oblastva, tako da proti odklonitvi vrhovne upravne instance dotične stroke dejansko ni nobenega leka. Tudi praksa državnega

sveta se v tem pogledu strinja z naziranjem upravnih oblastev, zaradi česar državni svet take tožbe redno zavrača z utemeljitvijo, da proti odločitvi, ki temelji na svobodni presoji oblasti, ni pravnega sredstva. — Bilo bi nujno potrebno, da se ob prvi novelizaciji urad-

niškega zakona popravi tudi besedilo § 146. tako, da bo vsaj v primerih, kjer je očitno podana vzročna zveza med poskodbu v službi in uslužbenčev smrti, družini priznanje 10 let več za pokojnino, zajamčeno z zakonom.

(Naš Glas.)

Iz bolniškega fonda

Neobvezno članstvo pri žel. bolniškem fondu

Po novem pravilniku bolniškega fonda, ki ga je sprejela glavna skupščina dne 25. marca 1936, imamo pri bolniškem fondu poleg obveznih članov tudi takoiimenovane »neobvezne« članke. Vsak upokojeni nastavljenec ali delavec državnih prometnih ustanov lahko postane po upokojitvi neobvezni član bolniškega fonda, ako najdalje v roku šestih tednov po razrešitvi od službe poda pismo izjavo, da želi še nadalje ostati član fonda, ako stanuje v območju kakega železniškega zdravnikarja in doplača naknadno prispevke od dneva prestopa službe dalje.

Važno je, da vloži uslužbenec, ki želi ostati še nadalje član fonda, tozadevno prošnjo v šestih tednih po prestopu službe neoziraje se, ali je že dobil odlok o upokojitvi ali ne. Če ta rok prekorači, ne more biti sprejet za neobveznega člana.

Letošnja glavna skupščina bolniškega fonda je sprejela sklep o podaljšanju roka za pristop v neobvezno članstvo in je železniški minister ta sklep potrdil. Sklep se glasi:

»Z ozirom na to, da so bile mnogim uslužbencem po upokojitvi pozno odmerjene pokojnine, so ti večinoma opuščali prijavljanje v neobvezno članstvo. Radi tega se dovoljuje sedaj šestmesečen rok, v katerem morejo upokojeni uslužbenci vložiti prijave v neobvezno članstvo, ako to žele.«

Na podlagi tega sklepa skupščine imajo do 31. marca 1939 možnost pristopa v neobvezno članstvo vsi oni nastavljenec, ki so bili upokojeni do 30. avgusta 1938.

Ta izjema velja tudi za delavce, ki dobivajo pokojnino iz delavskega pokojninskega fonda, vendar morejo naknadno pristopiti samo oni delavci, ki so bili upokojeni po 15. juniju 1936.

Vsakdo, ki želi naknadno pristopiti v neobvezno članstvo, bo moral po pristopu plačati 3%-ni prispevek za ves čas od dneva upokojitve dalje ter v bodoče redno plačevati mesečno 3%-ni prispevek.

Oni upokojenci, ki žele naknadno pristopiti kot neobvezni člani, morajo

najkasneje do konca marca 1939 vložiti kratko prošnjo, ki je kolka prosta in v njej navesti, kdaj so bili upokojeni, kje sedaj stanujejo in kateri urad jim nakazuje pokojnino. Prošnje morajo oddati preko one edinice, kjer so nazadnje službovali.

V zvezi s tem sklepom je prejelo naše uredništvo več vprašanj, ali je neobvezno članstvo dosmrtno in ali mora član na to ves čas plačevati 3%-ni prispevek, ali pa sme tudi preje izstopiti iz članstva.

Po čl. 11 pravilnika bolniškega fonda lahko neobvezen član fonda vsak čas prijavi svoj izstop iz fonda ter ga mora odbor vzeti na znanje. Pravilnik predvideva samo to omejitev, da neobvezen član, ki je enkrat izstopil iz fonda, ne more biti ponovno sprejet v fond nazaj. Neobvezno članstvo v bolniškem fondu torej ni prisilnega značaja in ne traja dosmrtno, marveč le toliko časa, dokler član ne izjavi, da želi izstopiti iz fonda.

Prošnje za povračila stroškov za privatnega zdravnikarja

Bolniški fond objavlja sledečo okrognico:

»Prošnje, ki jih vlagajo člani b. f. zaradi povračila stroškov za prevoz bolnikov, prihajajo na obl. upravo pogosto zelo pomanjkljivo opremljene. Manjka navadno utemeljitev zdravnikarja, zakaj je bil prevoz potreben, kdaj se je prevoz izvršil in od kod do kod. Vsakemu računu za prevoz mora biti priloženo uradno potrdilo občine ali okrajnega glavarstva o dolžini prevožene poti.«

Legitimiranje pri zdravnikih

Bolniški fond ponovno opozarja vse člane bolniškega fonda, kakor tudi železniške zdravnikarje, da se mora ne samo član fonda, marveč tudi njegov sozavarovani družinski član legitimirati pri zdravniku s članskim listom in z železniško legitimacijo oziroma z identitetnim listom. V bodoče se bo legitimiranje najstrožje izvajalo in bodo zdravnikarji odklanjali sleherne, ki se ne bi mogli izkazati s članskim listom in legitimacijo.

Zahteve zastopnikov 18 strokovnih organizacij

V zadnji številki smo objavili poročilo, da so zastopniki 18 strokovnih organizacij v posebni deputaciji pred volitvami zaprosili g. bana, da s svojim vplivom podpre upravičene težnje in zahteve drž. nameščencev. G. ban je obljubil svojo pomoč ter čakajo sedaj vsi prizadeti na ugodno rešitev.

G. banu so izročili delegati sledečo spomenico:

»Materialni položaj državnih nameščencev, upokojencev vseh strok in položajev in delavcev postaja dan na dan obupnejši. Ze pred zadnjim znižanjem leta 1935. so bili njihovi prejemki daleč pod eksistenčnim minimumom in so takrat nameščenci in delavci pričakovali zvišanje, nikakor pa ne znižanja svojih že itak nezadostnih dohodkov. Regulacija osebnih prejemkov v letu 1937. je bila neznatna in nezadostna. Prejemki poročenih državnih uslužbencev po tej regulaciji niti niso dosegli višine pred zadnjo redukcijo v letu 1935., četudi je medtem draginja silno narasla. Rodbinska doklada za ženo ni bila vrnjena, poročene državne uslužbenke in upokojenci sploh niso prejeli ničesar. Prve še danes ne prejemajo nobenih osebnih dokladov, upokojenci pa le znižane po uredbi iz leta 1935. Za te v prejemkih ustvarjene razlike državni nameščenci in upokojenci ne najdejo nobene opravičljive utemeljitve, najmanj pa utemeljitve, ki bi slonela na socialnih razlogih.

Cene vseh življenjskih potrebščin neprestano naraščajo in so danes za 25 odst. do 30 odst. višje od cen v letu 1936.

Spričo tega težko izhajajo samski uslužbenci v najvišjih položajih, oni v nižjih položajih, zlasti poročeni z družinami, pa se bore s pritrgovanjem in pomanjkanjem. kljub temu pa zapadejo bolj in bolj v dolgove. Nameščenske družine razjedata zato danes beda in obup. Slabo ter nezadostno hranjenje in oblečeni otroci v slabih in nezakurjenih stanovanjih zdravstveno propadajo. Nameščenci sami pa zaradi neprestanega pritrgovanja izčrpani in od morečih skrbi za eksistenco svojih družin izmučeni svojega dela ne morejo odpravljati s tisto poglobljenostjo in predanostjo, kot bi to bilo v interesu službe.

Državni uslužbenci, na katerih delu sloni vsa administracija in vse redno delo države sploh, pričakujejo izboljšanje svojega položaja zlasti sedaj, ko se je po oficijelnih izjavah gospodarsko stanje države izredno zboljšalo in so državni dohodki močno prekoračili v državnem proračunu predvidene postavke. Posebno pa pričakujemo zboljšanje, ker je kraljevska vlada pokazala potrebno razumevanje za slabo materialno stanje ene stroke državnih uslužbencev in ji priznala posebno don-

Neobhodno je potrebno, da se ustvari vsem državnim uslužbencem in upokojencem možnost skromne eksistence. Z ozirom na danes obstoječe stanje cen bi moglo edinole zadovoljiti:

1. da se povišajo vsem državnim uslužbencem in upokojencem ne glede na stroko in položaj prejemki po 500 din mesečno;

2. da se prizna rodbinska doklada za otroke in za ženo v prvotnem znesku

mesečno po 150 din;

3. da se priznajo poročeni ženi v državni službi osebne doklade v isti višini, kot se priznavajo neporočeni državnim uslužbenki;

4. da se ukinejo vse razlike med osebnimi dokladami aktivnih in upokojenih uslužbencev;

5. da obdrže staroupokojenci doseganje višje osebne doklade, ker je to socialno utemeljeno.«

Kaj je s krediti za pogodbenne delavce?

Ni še preteklo en mesec, od kar smo brali v »Slovencu«, kako je odobren zadosten naknadni kredit za pogodbenne delavce, ki bodo letošnje zimo stalno zaposleni in jim ne bo treba iti na brezplačni dopust.

Pretekli teden pa so že začele posamezne progovne sekcije odpuščati pogodbenne delavce in na intervencijo, zakaj se jih odpušča, so prizadeti dobili

odgovor, da zaproseni naknadni kredit ni odobren.

V interesu ugleda železniške direkcije je, da poskrbi za zadosten naknadni kredit ter takoj zaposli vse pogodbenne delavce, ...

Zahtevamo takojšen preklc odpustov pogodbenih delavcev in njih ponovno zaposlitev!

Mednarodni pregled

Kongres ITF se je vršil od 31. oktobra do 5. novembra 1938 v Luxemburgu in se ga je udeležilo 140 delegatov iz 15 držav, ki so zastopali 42 organizacij s skupno 1.735.978 člani. Poleg zastopnikov transportnega delavstva so se udeležili kongresa tudi zastopniki mednarodnih strokovnih tajništav živiliških delavcev, poštarjev in predstavnik kitajske strokovne zveze. Kongres je obravnaval vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo transportnega delavstva, dotaknil se je tudi važnih političnih vprašanj ter je sprejel celo vrsto resolucij.

Med drugim je sklenil, da naj ITF nadaljuje borbo za izvedbo 40-urnega delovnega tedna v transportni stroki brez znižanja plač. To zahtevo je utemeljil z velikim tehničnim napredkom, ki ima ob istem delovnem času za posledico povečanje brezposelnosti tako, da ima od vseh tehničnih pridobitev dobiček edino kapitalist.

O mednarodnem položaju je ugotovil, da se vrši kongres v najtežjih razmerah in v času, ko se nahaja človeštvo in posebno pa delavstvo po svetovni vojni v takih okolnostih, ki pomenijo stalno vojno nevarnost, čeprav je bil izbruh vojske vsled takozvanih monakovskih dogovorov trenutno odgođen. Vsi zadnji ukrepi dokazujejo, da si hoče kapital pridobiti pravico svobodnega razpolaganja z delavstvom ter stremi za popolnim uničenjem demokracije računajoč s tem, da bodo totalitarne države ukinile zadnje svobosčine in pravice delavcev. Kongres ITF poziva vse organizirane delavce k čim večji solidarnosti in skupnemu nastopu za obrambo delavskih svobosčin ter zahteva od Mednarodne strokovne zveze, da takoj skliče izreden kongres, ki naj sprejme vse potrebne ukrepe, da se prepreči nadaljno prodiranje fašizma vseh vrst v Evropi.

Amerikanskim železničarjem se ne bodo znižale plače. Opetovano smo že poročali o nameravanem 15%-nem znižanju plač, ki so ga zahtevali lastniki železniških družb v Ameriki. Železničarske strokovne organizacije so to zahtevo odklonile in skoraj soglasno izglasovale splošno stavko, ako bi družbe hotele uresničiti svojo namero. Predsednik Združenih držav Roosevelt je nato odredil poseben odbor, ki je imel nalogo preiskati položaj in postaviti svoje predloge. Vsled tega sklepa po ameriških predpisih organizacije niso smele proglasiti stavke, marveč so morale čakati 14 dni, da bo postavljeni odbor izvršil svojo nalogo. Odbor je zaslišal obe stranki in je končno soglasno odklonil zahtevo delodajalcev po znižanju plač iz sledečih razlogov:

1. železniški promet in dohodki so tekom leta 1938 zelo porastli;

2. plače železničarjev so izredno nizke. Komaj 10% vseh železničarjev ima letno nad 2400 dolarjev (120 tisoč din) dohodkov. Skoraj 50% železničarjev pa ne zasluži letno niti 1000 dolarjev (50 tisoč din). Zaslužek nad polovico železničarjev je tako nizek, da ni mogoča nikaka redukcija, ker bi vsaka redukcija nasprotovala programu prezidenta, ki smatra kot prvo svojo nalogo, dvigniti kupno moč delovnega ljudstva.

3. Najvažnejše industrije, pri katerih kupujejo železniške družbe svoj material, plačujejo daleko višje plače, kakor jih imajo železničarji.

4. Nad tretjino železniških podjetij izkazuje visoke dobičke in če bi se izvedla predlagana redukcija plač, bi se dobiček teh družb povečal za nadaljnjih 125 milijonov dolarjev in za toliko znižala kupna moč prizadetih železničarjev.

5. Redukcija plač ne bi rešila težkega stanja, v katerega so prišle posamezne železniške družbe iz konkurenčnih razlogov in vsled tega, ker za železnice ni narejen pravi gospodarski načrt. To vprašanje naj bi se rešilo z obsežnim zakonodajnim programom parlamenta, vendar ne na račun delavstva.

Na podlagi tega stališča odbora so zastopniki železniških družb umaknili svojo zahtevo po znižanju plač.

Angleški železničarji vztrajajo na zvišanju prejemkov. Vse tri glavne železničarske organizacije so postavile zahtevo po zvišanju prejemkov, vendar so delodajalci zatevo odklonili s pripombo, da bi znašali, ako bi se zahtevano zvišanje izvedlo, izdatki letno nad pol drugo milijardo dinarjev več, kar pa bilance družb ne prenesejo.

Zastopniki železničarjev pa so dokazovali, da se je v času od leta 1930 pa do danes stalež osobja znižal za 9%, da je na primer samo pri strojevodjih stalež nad 1000 mož manjši kot je bil leta 1930, promet pa se je v tem času celopovečal in s tem v zvezi tudi dohodki družb. Z redukcijami osobja so si družbe prihranile letno pol drugo milijardo dinarjev, njih dobiček pa se je še stopnjeval s povečanimi dohodki in je torej zahteva železničarjev po zvišanju plač gotovo utemeljena in tudi izvedljiva.

Ker pogajanja niso uspela je bila zadeva odstopljena v rešitev glavnemu razsodiščnemu odboru, ki se bo sestal tekom januarja. Železničarji so trdno odločeni poslužiti se vseh zakonitih sredstev — torej tudi stavke — za dosego zahtevanega zvišanja plač.

Silvestrovanje v Ljubljani

Kakor vsako leto priredi tudi letos Strokovna komisija za Slovenijo v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti

SILVESTROVANJE

z izbranim sporedom in sodelovanjem godbe »Zarja«. — Pričetek ob 20. uri. Vstopnina 8 din. — Vabimo službe prostesodruge, da se te prireditve z družinami vred udeležijo.

Odbor.